

Handläggare
Yvonne Zellman
Telefon: 508 29 723

Till
Överförmyndarnämnden

System för intern kontroll

Förslag till beslut

1. Överförmyndarnämnden fastställer system för intern kontroll.
2. System för intern kontroll överlämnas till nämndens revisorer.

Håkan Andersson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunallagen fastställer vad som gäller för den interna kontrollen. Enligt 6 kap. 7 § kommunallagen har nämnderna inom sitt område ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämndens interna kontrollarbete består av tre delar; fastställt system för intern kontroll, väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan. Nämnden ska upprätta ett system för intern kontroll. I systemet ska organisation och ansvarsfördelning fastställas. Väsentlighets- och riskanalys genomförs årligen i syfte att identifiera oönskade händelser som kan inverka negativt på möjligheten att bedriva verksamheten i enlighet med mål och gällande styrdokument. Utifrån väsentlighets- och riskanalysen ska nämnden besluta om ett antal processer och arbetssätt som ska granskas särskilt under verksamhetsåret. Internkontrollplanen innehåller i sig inte några nya löpande kontroller av verksamhet och ekonomi utan syftar till att kontrollera internkontrollsystemet, en kontroll av kontrollen. De processer/arbetssätt där riskvärdena (väsentlighet och

risk) för en oönskad händelse är höga bör tas med i internkontrollplanen.

Bakgrund

Kommunallagen fastställer vad som gäller för den interna kontrollen.

Enligt 6 kap. 7 § kommunallagen har nämnderna inom sitt område ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet har lämnats över till någon annan. Revisorerna prövar om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig. En god intern kontroll är en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Till detta har staden beslutat om *Regler för ekonomisk förvaltning* (budget 2017 bilaga x) och *Tillämpningsanvisningar för nämndernas interna kontroll* (dnr 439-1511/2015) i syfte att förtydliga vad som gäller specifikt för Stockholms stad.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa en effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel och skador. Den interna kontrollen ska säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. I det ligger även att risker, som kan hindra nämnden från att uppnå sina mål, måste hanteras.

Intern kontroll är en integrerad del av stadens styrsystem. Den ska omfatta verksamhetskontroller, kontroller i system och rutiner, kontroll av efterlevnaden av lagar, riktlinjer och regler samt finansiell kontroll.

Intern kontroll är en process där nämnd, förvaltningsledning och övriga medarbetare samverkar för att med en rimlig grad av säkerhet uppnå målen. Den interna kontrollen inom en nämnd ska bygga på en helhetssyn på nämndens verksamheter. Detta betyder att den ska omfatta mål och strategier, styrning och uppföljning samt skydd av tillgångar. Inom dessa områden ska det finnas inbyggda uppföljnings- och kontrollsystem som säkrar en effektiv förvaltning och förebygger allvarliga fel eller förluster.

En förutsättning för god intern kontroll är tydlig delegation av ansvar och befogenheter i organisationen och att kunskap om denna

finns. Det är också väsentligt att chefer ser till att det skapas ett arbetsklimat som gynnar en positiv intern kontroll. Det ska finnas acceptans och förståelse för hur och när detta ska göras. Personalens värdegrund, attityd och kompetens samt lojaliteten till gällande regelverk är centrala delar i kontrollmiljön. I det interna kontrollarbetet är det viktigt att även identifiera vilka risker verksamheten vågar ta.

Nämndens interna kontrollarbete består av tre delar; fastställt system för intern kontroll, väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan.

System för intern kontroll

Nämnden ska upprätta ett system för intern kontroll. I systemet ska organisation och ansvarsfördelning fastställas. Syftet är att säkerställa att

- verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat,
- lagar, avtal och andra för nämnden gällande föreskrifter och beslut följs,
- anskaffning och användning av resurser är effektiv och ändamålsenlig,
- stadens tillgångar skyddas,
- redovisning och uppföljning av verksamhet och ekonomi är rättvisande, tillförlitlig och ändamålsenlig samt att
- säkerheten i redovisningsrutiner, administrativa rutiner och it-system är tillfredsställande.

Nämndens system för intern kontroll bör ses över årligen och vid behov revideras. Nämnden bör fatta beslut om ett nytt system för intern kontroll åtminstone en gång per mandatperiod.

Väsentlighets- och riskanalyser

Väsentlighets- och riskanalys genomförs årligen i syfte att identifiera oönskade händelser som kan inverka negativt på möjligheten att bedriva verksamheten i enlighet med mål och gällande styrdokument. Genom en sådan analys ökar förutsättningarna att ”rätt” områden kontrolleras. En väl genomförd väsentlighets- och riskanalys ska uppskatta väsentlighetsgraden (konsekvenserna) och risken (sannolikheten) att den oönskade händelsen inträffar. Det är risken för att negativa konsekvenser av väsentlig betydelse kan uppstå som ska bedömas.

Analysen görs utifrån verksamhetens väsentliga processer och arbetssätt för att öka möjligheten att uppnå målen. Till processerna/arbetsätten ska eventuella löpande kontroller beskrivas. Det är viktigt att arbeta förebyggande med kontroller genom att omarbete processer innan någon oönskad händelse inträffar. Kontrollerna ska vara löpande och systematiska.

Analysen genomförs i samband med verksamhetsplaneringen på nämnd- respektive enhetsnivå.

För oönskade händelser som bedöms som risker ska aktiviteter vidtas för att minska risken. Görs fortfarande bedömningen att det är en stor risk med dessa händelser ska de ingå i internkontrollplanen.

Synpunkter från stadsrevisionen, länsstyrelsen, andra myndigheter och brister som förvaltningen identifierar i verksamheten ska också tas med i analysen.

Internkontrollplan

Enligt kommunallagen 8 § ska nämnden varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Uppföljning ska enligt 9 § rapporteras till nämnden och nämnden har minst en gång per år rapporteringsskyldighet till kommunstyrelsen.

Utifrån väsentlighets- och riskanalysen ska nämnden besluta om ett antal processer och arbetssätt som ska granskas särskilt under verksamhetsåret för att verifiera att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer kommunfullmäktige bestämt, den interna kontrollen är tillfredsställande i verksamheten samt att tillräckliga administrativa, redovisnings- och övriga kontroller utförs.

Planen innehåller i sig inte några nya löpande kontroller av verksamhet och ekonomi utan syftar till att kontrollera internkontrollsystemet, en kontroll av kontrollen. De processer/arbetssätt där riskvärdena (väsentlighet och risk) för en oönskad händelse är höga bör tas med i internkontrollplanen. Även granskningspunkter från stadens revisorer kan påverka innehållet i planen.

Internkontrollplanen ska innehålla följande delar:

- Process och arbetssätt som ska kontrolleras
- Beskrivning av uppföljning/kontroll (vad som ska kontrolleras)
- Metod för uppföljning/kontroll (hur det ska kontrolleras).

Det är nämnden som har ansvar för den interna kontrollen medan stadsrevisionen är fullmäktiges verktyg för att kunna säkerställa att styrelserna och nämnderna följer fullmäktiges direktiv m.m. Stadsrevisionen granskar om den interna kontrollen är tillräcklig.

Internkontrollplanen upprättas i anslutning till arbetet med verksamhetsplanen och biläggs tillsammans med väsentlighets- och riskanalysen nämndens verksamhetsplan.

Uppföljning av internkontrollplanen

Under året ska uppföljningen av de löpande kontrollerna genomföras i enlighet med internkontrollplanen. Resultatet av genomförda kontroller dokumenteras löpande och rapporteras en gång om året till nämnden, i samband med verksamhetsberättelsen. I övrigt gäller att upptäcks allvarliga brister i den interna kontrollen ska det omedelbart rapporteras till närmast överordnad. Vid misstanke om brott som kan leda till rättsliga påföljder ska nämnden omgående informeras och vidta åtgärder. Dessutom ska stadsrevisionen informeras.

Ärendet

Med detta ärende fastställer överförmyndarnämnden system för intern kontroll. I systemet fastställs organisation och ansvarsfördelning (*bilaga 1*). I *bilaga 2* finns även en förteckning över viktiga lagar, förordningar och andra styrdokument som nämndens verksamhet har att följa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningschefens stab.

Bilagor

1. Organisation- och ansvarsfördelning för intern kontroll
2. Förteckning över lagar, förordningar och styrdokument.